

Kérdésünkre először is egy rövid bevezetővel kell kezdenünk. Amikor a modern repülő csészealjnak észlelések megkezdődtek, akkor a szakcsillagászok még nem ítélték el a témakört, hanem a több évtizedes lejárata váltotta meg nézeteiket. Ugyanis az első szaklapok – mint például a *Flyng Saucer Reviews* – számaiban több amatőr csillagász UFO-észleléseiről sőt, szakcsillagászok vélekedéseiről is olvashattunk. Természetesen a vitaalap mindig az a kérdés volt, hogy valóban megoldhatják-e a csillagközi távolságok leküzdését az értelmes lények annak érdekében, hogy eljussanak bolygónkra. Egyesek szerint igen, míg mások szerint nem.

Egy Jelenség lejárata

Az első UFO-kutatók közé sorolható J. Allen Hynek (1910-1986) csillagász, aki az

abba a hibába esni, hogy ezeket figyelmen kívül hagyjuk. A Blue Book keretein belül a témát lejáratták és a szemtanúkat nevetségessé tették. Ez lehetett az a pont, amikor a világ csillagásza elfogadták ezt a negatív végeredményt és a továbbiakban kézlegintéssel intézték el a beszámolókat. Egy másik nagy név az ufológiában Jacques Vallée csillagász, aki egyszer szemtanúja volt egy ismeretlen repülő tárgy feltűnésének. Akkor lett belőle a jelenség kutatója, amikor egy franciaországi obszervatórium csillagásza UFO-kat észlelt, de a feletteseik nyomására megsemmisítették az esetről készült adatokat. Attól féltek, hogy ha publikálják az észleléseket, akkor a szakma megvonja tőlük a támogatást és megkérdőjelezi a hitelességüket.

Amikor az Amerikai Csillagászati Társaság (American Astronomical Society) 1952.

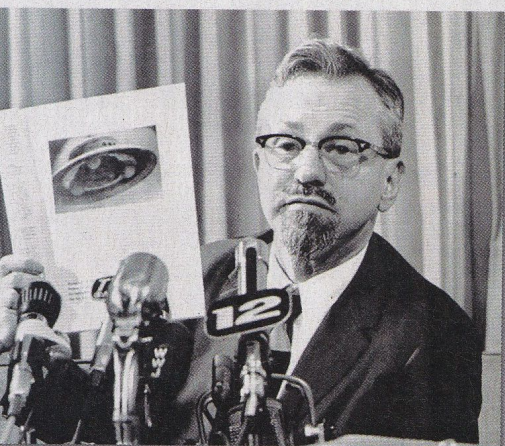
több csillagász nem tudományos módon foglalkozik a témával, hanem azt tabuként kezeli. És valóban, ettől a néhány kivételtől eltekintve igazi lejárato hadjárat zajlott le a következő évtizedek során. Aki UFO-t látott az valószínűleg tévedett, hallucinált, hazudott vagy szimplán megbolondult – legalábbis a csillagászok így vélték. Mindig kéznél volt egy szkeptikus, aki elmondta, hogy a tanúk ballont láttak vagy valamilyen átlagos csillagászati jelenséget.

Carl Sagan (1934-1996) asztrobiológus szavát nem nagyon merték megkérdőjelezni és tudományos eredményei is magukért beszéltek. Sagan volt az örök kételkedő, a tudomány médiarca, aki csapást mért az UFO-jelenségre és kizártnak tartotta, hogy az mögött idegen intelligencia van. Összességében a szakma a kezdeti pozitívítás után teljesen elzárkózott a témától

Égfürkészők

A csillagászok és az UFO-k

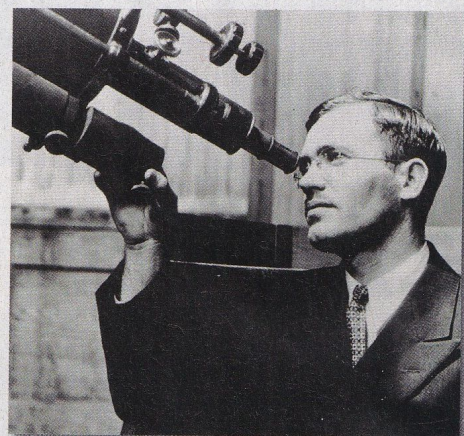
A legtöbb asztronómus elveti az UFO-k földönkívüli eredetét és a legtöbbször nem szeretnek beszélni a témáról. A jelenlegi események viszont sokak hozzáállását megváltoztatta és egyre több befolyásos ember, valamint tudós nyíltan vállalja az érdeklődését a jelenség iránt. Vajon láttak-e már csillagászok repülő csészealjakat és miért lehet ennyire kényes ez a téma ennek a tudományágnak?

Amerikai Egyesült Államok Légierőjének megbízásából vizsgálta az észleléseket. A Project Blue Book megalapítása idején (1952) szkeptikus volt és számtalan esetet visszavezetett hagyományos jelenségekre, valamint a tanúk megbízhatatlanságára. Azonban miután alaposabban beleásta magát a témába, kijelentette, hogy egyes UFO-k mégis rejtélyesek és nem szabad

júliusában megtartotta az éves gyűlését, Hynek több csillagással készített interjút. A legalább négy tucat asztronómusból öt látott olyan UFO-t, amit nem tudtak megmagyarázni, de nem jelentették azokat, mivel féltek attól, hogy a szakmabeliek kinevetik őket. Sőt, 1977-ben 2611 csillagász - ugyanebből a társaságból - töltött ki egy kérdőívet, aminek lényege szintén az volt, hogy láttak-e már valami szokatlant az égen. Azt a végeredményt kapták, hogy 30%-uk igen - ez pedig túlmutatott az átlagon.

Az egyikük az a Clyde Tombaugh (1906-1997) volt, aki felfedezte a Plútót. 1949. augusztus 20-án különös fényeket látott Új-Mexikó égen, de nem vélte úgy, hogy azok idegen civilizációk űrhajói lettek volna. Mindenesetre mindig hozzátette a beszámolójához, hogy sok időt tölt a csillagos ég alatt, de ehhez foghatót még soha nem látott. Miután újabb, hasonló tapasztalatra tett szert kijelentette, hogy

és a továbbiakban csak nevetgélve nyilatkoztak róla. Így teszi ezt ma Neil deGrasse Tyson asztrofizikus, ha megkérdézik, hogy mi a véleménye az UFO-król.

Példás példakövetés

Ugyanezt tették a magyar csillagászok, ugyanis a kommunizmus idején hazánkban csakis negatív színben tűnhetett fel az a gondolat, hogy idegen lények látogathatják a Földet. Idehaza a szakma nagyjai mindenfélét nyilatkoztak, többek között, hogy bolond az, aki kicsit is hisz az UFO-kban. Kulin György (1905-1989), az amatőr csillagászat atyja a hatvanas évek óta publikált a jelenségről néhány rövidke cikket, amikben azt írta le, hogy ez a témakör valójában amerikai propaganda és érdekes módon, akik állandóan az eget kémlelik, azok még sosem láttak UFO-t. Nos, mint az előbb kifejtettük, ez egy téves állítás, továbbá számos radar-információ kimutatta, hogy ezek a jelenségek valóban léteznek. Azonban miután néha a magyar lakosság is észlelt furcsaságokat az égen, több újság foglalkozni kezdett a kérdéskör-

rel, sőt, olykor még vitáknak is teret adtak. A hatvanas és a hetvenes években a *Lobogó* magazin vagy az *Ország-Világ* hetilap publikálta az egymásnak odaszúró kommentárokat az olvasók és a szakértők között. Aztán a vitába olyan csillagászok és szakírók is beszálltak, mint Schalk Gyula, Ponori Thewrewk Aurél, Róka Gegeon és Gauser Károly. Véleményük az volt, hogy a kérdéskörben minden megmagyarázható, ami pedig mégsem, az biztosan csalás. Aki mást mond, az elmeosztályra való és tudományellenes. Ha valaki fellapozza a korabeli anyagokat, akkor észreveheti, hogy azok tele vannak tárgyi tévedésekkel, pedig a csillagászok többször kihangsúlyozták, hogy néhány külföldi UFO-szakirodalomra is szert tettek. Aztán mivel egyre több minden került elő a témát ille-

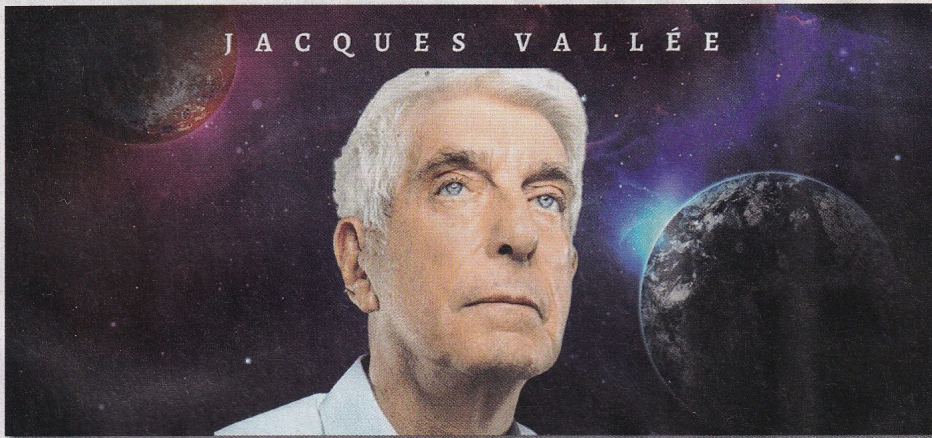
Meglátogathatnak bennünket?

A legtöbb csillagász azért nem hiszi az UFO-k földönkívüli eredetét, mert a fizika törvényei mindenkire vonatkoznak és szerintük áthidalhatatlanok a csillagközi távolságok. Úgy vélik, hogy ha ide akarnának utazni az idegenek az még fénysebességgel haladva is több ezer évig tartana. Mindazonáltal nem számolnak azzal, hogy a fizikai és a kvantumfizika

kutatói a jövőben előreláthatóan olyan meglepetésekkel, amik alapvetően változtatják meg az univerzum szerkezetéről alkotott képünket. Olyan felfedezés

is napvilágot láthat, ami megoldhatná a nagy távolságok közötti űrhajózást, méghozzá sokkal rövidebb idő alatt, mint azt jelenleg feltételezzük.

tően és óriásira duzzadt az érdeklődés, a Planetárium 1987. júniusi programjai között megtalálható volt egy olyan, aminek a címe „Földönkívüliek a Földön”. A szórólap szerint ez az előadás a következőkről szólt: „Mit mond a modern természettudomány az UFO jelenségekről? Milyen problémák merülhetnek fel egy csillagközi űrutazás során? Ezekre és hasonló kérdésekre keresi a választ a Planetárium új műsora.”

Innentől kezdve nem volt megállás, mert jött a rendszerváltás és a beáramló nyugati UFO-irodalmat nem lehetett megállítani. A tudomány részéről megmaradt a tagadó hangnem, csak kevés kivétel akadt. Létrehozták a kéréséséletű Uránia UFO-adatbankot. Több esetet vizsgáltak és mindig fennakadt a rostán olyan, amelyet nem lehetett megmagyarázni. Azonban a szakma nagyjai gyorsan véget vetettek a folyamatnak, mert nem nézték jó szemmel, hogy komoly csillagászok ilyesmivel foglalkoznak.

Innentől kezdve idehaza a tudományos UFO-kutatás sorsa végleg megpecsételődött és kizárólag laikusok foglalkoztak azzal. A televízió és a sajtó előszeretettel rendezett vitákat a két oldal képviselőit

felvonultatva, azonban kompromisszum nem született az ügyben. Időközben két csillagász is bevallotta, hogy láttak UFO-jelenséghez hasonlókat. A debreceni Szoboszlai Endre egy olyan, henger alakú fényes tárgyat észlelt, aminek nem voltak szárnyai. A látvány négy percig tartott, majd felhívta a közeli meteorológiai állomást. Emellett beszélt a katonai ismerőseivel, de magyarázatot nem talált az esetre. Hegedűs Tibor, a hegyhátsági csillagvizsgáló igazgatója még Spanyolországban látott több UFO-t, amiket sikerült a kamerájával rögzítenie, de végül ő sem tudta megmagyarázni, hogy a felvételeken pontosan mik szerepelnek. Ettől függetlenül mindketten szkeptikusak maradtak és az elkövetkezendő évek során az UFO-k nagy kritikusaik bizonyultak. Legutóbb, 2017-ben Mizser Attila csillagász, a Magyar Csillagászati Egyesület főtitkára tartott előadást a témáról, amit azzal kezdett, hogy azon csak mulatni lehet és minden ilyesmi tévedés. Azonban szerencsére a világ halad és a téma iránti hozzáállás megváltozott, még akkor is, ha sajnos Magyarországon ezen a téren minden maradt a régiiben...

Egy új korszak kezdete

Amióta megjelentek a híres Pentagon felvételek és fény derült több kormányzati projectre, egyre több tudós nyilatkozik pozitívan az UFO-kkal kapcsolatban. Talán ez adott bátorságot azoknak, akik eddig csak a háttérből érdeklődtek a kérdéskör iránt, de nem merték hallatni a hangjukat. Avi Loeb csillagász és elméleti fizikus létrehozta a Galileo Projectet, aminek az a célkitűzése, hogy a lehető legfejlettebb technológiával fürkészsze az égen megjelenő UFO-kat és azokról adatokat gyűjtsön. Számos egyetem tudósa támogatta az ötletet és mellé álltak, így köztük van a magyar származású Bakos Gáspár. A korábban említett Vallée több szakemberrel karöltve napjainkban úgynevezett egzotikus anyagokat vizsgál, amelyek ismeretlen repülő tárgyakból származnak. Néhány eredmény szerint ezek az anyagok teljesen eltérő szerkezettel és összetevőkkel rendelkeznek, mint bármilyen, ember által készített eszköz.

Rudolph Schild harvardi asztrofizikus már nem csak az UFO-król beszélt, hanem a földönkívüliek jelenlétéről és arról, hogy térkapukon keresztül több faj látogatja bolygónkat. Tény, hogy ezek az emberek kikezdetlenek a szakmában és megvan a megfelelő háttérük arra, hogy olyan tudományos kutatásokat folytassanak, amire eddig még nem volt példa az UFO-kutatás történelmében. Bár még most is nagy az ellenállás a csillagászok részéről, de szerencsére akadnak üdítő kivételek. Ahogy halad előre a jelenség precízebb vizsgálata, úgy omlanak le a dogmatizmus falai a paradigmaváltás fényében.

MISKOLCI LÁSZLÓ